

Turecko a NATO: skandinávská eskalace

infokuryr.cz/n/2023/01/28/turecko-a-nato-skandinavska-eskalace

kuryr

28. ledna 2023

23. ledna turecký prezident Recep Tayyip Erdogan prohlásil, že Švédsko nezíská podporu Ankary pro členství v NATO, pokud se nenaučí respektovat Turecko a muslimy. Turecký ministr obrany Hulusi Akar zase zdůraznil, že Švédsko a Finsko odmítají návrhy Ankary týkající se boje proti terorismu.

Shromáždění za spálení muslimské svaté knihy Korán před tureckým velvyslanectvím v Istanbulu 21. ledna vyvolalo silný odpor tureckých úřadů a společnosti. O deset dní dříve uspořádala teroristická Strana kurdských pracujících (PKK) ve Stockholmu shromáždění, na němž účastníci zinscenovali oběšení loutky připomínající tureckého prezidenta. Švédsko a Finsko odmítly Turecku ustoupit v otázce vydávání teroristů z PKK a členů organizace Fethullah Gülena. Ten je Ankarou obviňován z organizace neúspěšného proamerického puče v roce 2016. Gülenisté jsou zase úzce napojeni na CIA, zatímco

PKK je spojencem USA v Sýrii, kde působí pod hlavičkou Syrských demokratických sil. Aby se tedy Finsko a Švédsko mohly připojit k NATO, to znamená k atlantickému vojenskému bloku, potřebují vydat spojence atlanticismu. Je zřejmé, že ústupky v tomto směru jsou nepravděpodobné. Ve Švédsku navíc existuje poměrně velká kurdská diaspora, kde radikálové zaujímají významné pozice.

Švédsko-finský tandem

Dne 5. července 2022 byly Švédsko a Finsko oficiálně pozvány do NATO. Tomu předcházelo hlasování v parlamentech obou dříve neutrálních zemí. Političtí představitelé obou severovýchodních států se dříve zabývali pouze myšlenkou současného vstupu do NATO.

Finský ministr zahraničí Pekka Haavisto 24. ledna prohlásil, že jeho země by mohla zvážit jiné možnosti, pokud se vstup Švédska do NATO zpozdí. Po reakci švédského ministerstva zahraničí však rychle upřesnil, že bude usilovat o současné členství v Severoatlantické alianci se svými skandinávskými sousedy.

Reakcí Finska na ochlazení švédsko-tureckých vztahů byl návrh na „pozastavení“ třístranných rozhovorů o členství v NATO.

Stížnosti Turecka na Švédsko a Finsko jsou v podstatě stejné. Helsinky jsou méně vyzývavé pouze ve veřejné sféře. Navíc uvedené země a Turecko považují svůj vstup do EU za jeden proces. V současné politické a geopolitické situaci by se proto ratifikace členství Švédska a Finska v NATO odložila nejméně do léta 2023. V současné době je turecké veřejné mínění proti a v očekávání prezidentských a parlamentních voleb, které se budou konat 14. května, se vedení země k takovému nepopulárnímu kroku neodhodlá. Stockholm i Helsinky si to uvědomují.

Turecko bez NATO?

Protiturecké výpady ve Švédsku opět vyvolaly v Turecku debatu: Měla by země zůstat v NATO? Velká část obyvatel země a politických kruhů nepovažuje členství v NATO za geopolitickou výhodu. Proamerická Severoatlantická aliance navíc objektivně omezuje suverenitu Turecka.

24. ledna Erdoganův hlavní parlamentní partner, předseda Strany nacionalistického hnutí Devlet Bahçeli, prohlásil: „Pokud jsou tu ti, kteří chtějí otevřít otázku členství Turecka v NATO k diskusi, nechtě tak učiní, my jsme se s NATO nenarodili a díky Bohu bez NATO nezemřeme.

Myšlenku na zrušení členství Turecka v NATO již dříve vyslovil bývalý americký poradce pro národní bezpečnost John Bolton v článku v deníku The Wall Street Journal s názvem „Předvolební vzkaz NATO Erdoganovi“.

Turečtí euroasianisté ze strany Vatan zase zahájili celonárodní kampaň za ukončení členství v NATO.

V průzkumu, který provedla turecká tisková agentura Anadolu na Twitteru, se 92,5 procenta respondentů vyslovilo proti souhlasu Turecka se vstupem Švédska do NATO. Průzkumu se zúčastnilo celkem 50 155 osob.

„Turecko je jednou z hlavních překážek pro plány USA a NATO, protože má silnou armádu, bohaté přírodní zdroje a výhodnou geografickou polohu a geopolitické postavení. Zájmy Turecka brání NATO a USA v realizaci jejich vlastních plánů v našem regionu. Kvůli tomu vznikají problémy a roste napětí,“ uvedl turecký politický analytik Mehmed Perincek v komentáři pro News.ru.

NATO versus Turecko

Vedení Turecka si je nyní vědomo, že Spojené státy aktivně podporují členství Švédska a Finska v NATO. Ankara se snaží do procesu zapojit. Prostřednictvím tlaku na skandinávské země se snaží posílit

svou pozici v NATO – jako aktéra, na němž závisí budoucnost Aliance. Kromě toho se Turecko snaží řešit problém protitureckých skupin, které využívají Švédsko a Finsko jako bezpečná útočiště. Tato turecká politika je však v USA a NATO vnímána jako příliš nezávislá. Pro samotné Turecko by byl vstup Švédska a Finska do NATO nepřímo nevýhodný – rozšíření Aliance zvyšuje pravděpodobnost přímého střetu s Ruskem, kterému se chce Ankara vyhnout. Turecko obecně upřednostňuje roli vyjednavče a rovnováhu mezi Západem a Východem (reprezentovaným Ruskem a Čínou). Rozšiřování NATO na úkor neutrálních zemí však vede k rozdělení evropského prostoru na dva antagonistické bloky, v nichž je stále méně prostoru pro vyvažování. Turecko si dříve či později bude muset vybrat: s NATO, nebo proti NATO.

Turečtí analytici poukazují na další nepřátelské kroky NATO a USA: odmítnutí dodávek zbraní Ankaře a vyzbrojování Kyperské republiky, ignorování práv a zájmů kyperských Turků a Severokyperské turecké republiky, dodávky zbraní Kyperské řecké republice a Řecku, podpora Řecka ve sporu s Tureckem o kontrolu ostrovů a pobřežní zóny v Egejském moři a negativní postoj k pokusům Ankary obnovit vztahy s oficiálním Damaškem.

Atlantisté nyní doufají, že se jim podaří změnit tureckou vládu na takovou, která jim bude loajálnější. Západní tisk varuje před hrozcí diktaturou v Turecku a vytváří obraz „nedemokratické“ neliberální říše. Pokud Erdogan zvítězí, tlak na něj a na Turecko se zvýší, ale do té doby bude Západ dělat vše, včetně jakékoli formy zasahování do vnitropolitického procesu v Turecku, aby současného vůdce země, s nímž je spojen suverénní kurz Turecka, odstavil od moci.

ТУРЦИЯ И НАТО: СКАНДИНАВСКОЕ ОБОСТРЕНИЕ vyšel
27.1.2023 na katehon.com. Překlad Zvědavec.

Převzato

Sdílet:

